

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [YVES BOT]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 16. maijā¹

Lieta C-479/17 P

Guardian Europe Sàrl
pret

Eiropas Savienību, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa,

Eiropas Savienību, ko pārstāv Eiropas Komisija

Apelācija – Prasība par zaudējumu atlīdzību – Lietas neizskatīšana saprātīgā termiņā – Vienlīdzīgas attieksmes principa neievērošana – Pieņemamības nosacījumi – Tiesības celt prasību – Jēdziens “vienots uzņēmums” – Prasītājam iespējami nodarītā kaitējuma atlīdzināšana – Savienības ārpusligumiskā atbildība saistībā ar Eiropas Savienības Vispārējās tiesas pieņemto nolēmumu

I. Ievads

1. Ar savām attiecīgajām apelācijas sūdzībām Eiropas Savienība² un *Guardian Europe Sàrl*³ lūdz daļēji atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2017. gada 7. jūnija spriedumu lietā *Guardian Europe/Eiropas Savienība*⁴, ar kuru tā, pirmkārt, piesprieda Savienībai samaksāt *Guardian Europe* zaudējumu atlīdzību 654 523,43 EUR apmērā par ciesto mantisko kaitējumu, kas šai sabiedrībai nodarīts ar saprātīga lietas izspriešanas termiņa neievērošanu lietā, kurā ir taisīts 2012. gada 27. septembra spriedums *Guardian Industries* un *Guardian Europe/Komisija*⁵, un, otrkārt, noraidīja prasību pārējā daļā.

2. Pēc tam, kad Eiropas Savienība, kuru pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, 2019. gada 7. janvārī bija daļēji atteikusies no prasības lietā *Eiropas Savienība/Guardian Europe* (C-447/17 P), tā atbalsta tikai savas apelācijas sūdzības otro pamatu, ar kuru tiek pārmests, ka pārsūdzētā sprieduma 160. punktā ir nepareizi interpretēts jēdziens “cēloņsakarība”, minētā sprieduma 161. punktā secinot, ka pastāv pietiekami tieša cēloņsakarība starp saprātīga lietas izspriešanas termiņa neievērošanu lietā, kurā Vispārējā tiesa pieņēma 2012. gada 27. septembra spriedumu, un zaudējumiem, kas *Guardian Europe* nodarīti tādēļ, ka tai bija jāmaksā papildu bankas garantijas izdevumi laikposmā, kas atbilst šī saprātīgā termiņa pārsniegšanai.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Lietā *Eiropas Savienība/Guardian Europe* (C-447/17 P).

³ Lietā *Guardian Europe/Eiropas Savienība* (C-479/17 P).

⁴ T-673/15, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2017:377.

⁵ T-82/08, turpmāk tekstā – “Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedums”, EU:T:2012:494.

3. Šo otro pamatu, kas ir analogs tam, ko Savienība izvirzīja lietās Eiropas Savienība/*Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne*⁶, Eiropas Savienība/*Kendrion*⁷, kā arī Eiropas Savienība/*ASPLA* un *Armando Álvarez*⁸, Tiesa atbalstīja ar 2018. gada 13. decembra spriedumiem.

4. Šajos apstākļos, izskatot apelācijas sūdzības, ciktāl tajos ir izvirzīti jauni tiesību jautājumi, aprobežošos ar apelācijas sūdzību, ko *Guardian Europe* iesniedza lietā *Guardian Europe*/Eiropas Savienība (C-479/17 P), un koncentrēšos uz pirmo un ceturto tās apelācijas sūdzības pamatu, kuri attiecas uz “vienota uzņēmuma”⁹ jēdzienu, kā arī uz sesto pamatu, kas attiecas uz Savienības atbildību saistībā ar Vispārējās tiesas pieņemto nolēmumu. Tomēr īsumā paskaidrošu, kāpēc, manuprāt, pret ceturto pamatu izvirzītie aizstāvības pamati ir jānoraida, jo no tiem ir atkarīga arī sestā pamata izvērtēšana.

5. Tāpēc paskaidrošu, kāpēc es uzskatu, ka tikai pirmais un ceturtais pamats ir pamatoti, izņemot, ciktāl tajos ir kritizēts pārsūdzētā sprieduma pamatojums attiecībā uz *Guardian Industries Corp.* pārstāvību *Guardian Europe* personā, kā rezultātā būtu daļēji jāatceļ pārsūdzētais spriedums.

II. Tiesvedības rašanās fakti

6. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2008. gada 12. februārī, *Guardian Industries* un *Guardian Europe* cēla prasību par Komisijas 2007. gada 28. novembra Lēmumu C(2007) 5791, galīgā redakcija, par procesu saskaņā ar [LESD 101.] pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/39165 – Lokšņu stikls)¹⁰. Prasības pieteikumā tās būtībā lūdza Vispārējo tiesu daļēji atcelt šo lēmumu, ciktāl tas attiecās uz prasītājiem, un samazināt tām ar šo lēmumu uzliktā naudas soda apmēru.

7. Tā kā Vispārējā tiesa noraidīja šo prasību ar Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumu, *Guardian Industries* un *Guardian Europe* iesniedza apelācijas sūdzību par minēto nolēmumu, to iesniedzot 2012. gada 10. decembrī Tiesas kancelejā.

8. Ar 2014. gada 12. novembra spriedumu lietā *Guardian Industries* un *Guardian Europe* /Komisija¹¹ Tiesa galvenokārt, pirmkārt, atcēla Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumu, ciktāl ar šo spriedumu tika noraidīts pamats par diskriminācijas aizlieguma principa pārkāpumu saistībā ar solidāri *Guardian Industries.* un *Guardian Europe* uzliktā naudas soda aprēķinu un ir piespriests šīm sabiedrībām segt tiesāšanās izdevumus. Otrkārt, Tiesa atcēla Lēmuma C(2007) 5791 2. pantu, ciktāl tajā solidāri *Guardian Industries* un *Guardian Europe* uzliktais naudas sods bija noteikts 148 000 000 EUR apmērā. Treškārt, solidāri *Guardian Industries* un *Guardian Europe* uzliktā naudas soda summu par Lēmuma C(2007) 5791 1. pantā konstatēto pārkāpumu Tiesa ir noteikusi 103 600 000 EUR apmērā. Ceturtkārt, pārējā daļā Tiesa apelācijas sūdzību noraidīja.

⁶ C-138/17 P un C-146/17 P, EU:C:2018:1013.

⁷ C-150/17 P, EU:C:2018:1014.

⁸ C-174/17 P un C-222/17 P, EU:C:2018:1015.

⁹ Otrais pamats, kas tāpat attiecas uz jēdzienu “vienots uzņēmums”, saistībā ar *Guardian Europe* prasību, ciktāl tā ir balstīta uz nesaprātīgu lietas izspriešanas termiņu, netiks sīki izskatīts, jo šī pamata pirmās daļas pamatotība ir lielā mērā atkarīga no pirmā pamata pamatotības, kā arī no Tiesas lēmuma par Eiropas Savienības apelācijas sūdzību. Attiecībā uz iebildumu par sagrozīšanu, ko prasītāja izvirzījusi, lai atbalstītu šī otrā pamata otro daļu, skat. šo secinājumu 74. punktu un 42. zemsvītras piezīmi.

¹⁰ Turpmāk tekstā – “Lēmums C(2007) 5791”.

¹¹ C-580/12 P, EU:C:2014:2363.

III. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

9. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 19. novembrī, *Guardian Europe*, pamatojoties uz LESD 268. pantu un 340. panta otro daļu, cēla prasību pret Savienību, ko pārstāv Komisija un Eiropas Savienības Tiesa, par to zaudējumu atlīdzību, kas šai sabiedrībai esot radušies, pirmkārt, pārmērīga tiesvedības ilguma dēļ Vispārējā tiesā saistībā ar lietu, kurā pasludināts Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedums, un, otrkārt, vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpuma dēļ, kuru Komisija esot pieļāvusi Lēmumā C(2007) 5791 un Vispārējā tiesa – minētajā spriedumā.

10. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa nosprieda:

- “1) [Savienība], ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, samaksā [*Guardian Europe*] zaudējumu atlīdzību EUR 654 523,43 apmērā par ciesto mantisko kaitējumu, kas šai sabiedrībai nodarīts ar saprātīga lietas izspriešanas termiņa neievērošanu lietā, kurā ir taisīts [Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedums]. Šī zaudējumu atlīdzība jāpārvērtē, pieskaitot kompensācijas procentus, sākot no 2010. gada 27. jūlija līdz šī sprieduma pasludināšanai, gada inflācijas līmeni, kādu *Eurostat* (Eiropas Savienības Statistikas birojs) attiecīgajā periodā ir konstatējis dalībvalstī, kurā šī sabiedrība ir reģistrēta.
- 2) Iepriekš 1) punktā minētajai zaudējumu atlīdzībai pieskaita nokavējuma procentus, sākot no šī sprieduma pasludināšanas līdz pilnīgai samaksai, kas aprēķināti atbilstoši Eiropas Centrālās bankas (ECB) savām galvenajām kapitāla refinansēšanas operācijām piemērotajai likmei, to palielinot par diviem procentpunktiem.
- 3) Prasību pārējā daļā noraidīt.
- 4) *Guardian Europe* atlīdzina Savienības, ko pārstāv [Komisija], tiesāšanās izdevumus.
- 5) Pirmkārt, *Guardian Europe* un, otrkārt, Savienība, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.”

IV. Lietas dalībnieku prasījumi

11. Apelācijas sūdzībā lietā *Guardian Europe*/Eiropas Savienība (C-479/17 P) *Guardian Europe* lūdz Tiesu:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tā rezolutīvās daļas 3) punktā ir daļēji noraidīta tās ar LESD 268. pantu un 340. panta otro daļu pamatotā prasība atlīdzināt zaudējumus;
- piespriest Savienībai atlīdzināt zaudējumus, kas šai sabiedrībai radušies, Vispārējai tiesai pārkāpjot prasības saistībā ar lietas izspriešanu saprātīgā termiņā dēļ, tādējādi, lai šai sabiedrībai tiktu samaksātas turpmāk norādītās summas, kam tiktu pieskaitīti, pirmkārt, kompensācijas procenti par laikposmu no 2010. gada 27. jūlija līdz dienai, kad tiks pasludināts spriedums par šo apelācijas sūdzību, tos aprēķinot pēc gada inflācijas likmes, ko *Eurostat* konstatējis *Guardian Europe* reģistrācijas dalībvalstī attiecīgajam periodam, un, otrkārt, nokavējuma procenti, sākot no dienas, kad tiks pieņemts spriedums par šo apelācijas sūdzību, tos aprēķinot pēc likmes, ko ECB noteikusi savām galvenajām refinansēšanas operācijām, to palielinot par diviem procentu punktiem:

- 1 388 000 EUR par alternatīvajām izmaksām vai neiegūto peļņu;
 - 143 675,78 EUR par bankas garantijas izdevumiem un
 - noteiktu summu, kas izpaustos kā atbilstoša procentuālā daļa no *Guardian Europe* ar Lēmumu C(2007) 5791 uzliktā naudas soda, par nemantisko kaitējumu.
- piespriest Savienībai atlīdzināt zaudējumus, kādi šai sabiedrībai radušies tādēļ, ka Komisija un Vispārējā tiesa ir pārkāpušas vienlīdzīgas attieksmes principu, tādējādi, lai šai sabiedrībai tiktu samaksātas turpmāk norādītās summas, kam tiktu pieskaitīti, pirmkārt, kompensācijas procenti par laikposmu no 2010. gada 19. novembra līdz dienai, kad tiks pasludināts spriedums par šo apelācijas sūdzību, tos aprēķinot pēc gada inflācijas likmes, ko *Eurostat* konstatējis *Guardian Europe* reģistrācijas dalībvalstī attiecīgajam periodam, un, otrkārt, nokavējuma procenti, sākot no dienas, kad tiks pieņemts spriedums par šo apelācijas sūdzību, tos aprēķinot pēc likmes, ko ECB noteikusi savām galvenajām refinansēšanas operācijām, to palielinot par diviem procentu punktiem:
- 7 712 000 EUR par alternatīvajām izmaksām vai negūto peļņu un
 - noteiktu summu, kas izpaustos kā atbilstoša procentuālā daļa no *Guardian Europe* ar Lēmumu C(2007) 5791 uzliktā naudas soda, par nemantisko kaitējumu.
- pakārtoti – nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā, lai tā lemtu par iepriekš minētajiem prasījumiem, un
- piespriest Komisijai un Eiropas Savienības Tiesai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
12. Savienības, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, prasījumi Tiesai ir šādi:
- noraidīt apelācijas sūdzību un
 - piespriest *Guardian Europe* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
13. Savienības, ko pārstāv Komisija, prasījumi Tiesai ir šādi:
- noraidīt apelācijas sūdzību, ciktāl tā ir vērsta pret Komisiju, un
 - piespriest *Guardian Europe* segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.
14. Savienība, ko pārstāv Eiropas Savienības Tiesa, iesniedza pretapelācijas sūdzību, un tās prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt lēmumu, ar ko noraidīta iebilde par prasības atlīdzināt negūto peļņu nepieņemamību;
 - atzīt par nepieņemamu *Guardian Europe* celto prasību atlīdzināt negūto peļņu un
 - piespriest *Guardian Europe* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

15. *Guardian Europe* prasījumi Tiesai ir šādi:

- noraidīt pretapelācijas sūdzību un
- piespriest Savienībai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

V. Par pirmo, ceturto un sesto apelācijas sūdzības pamatu, kā arī par vienīgo pretapelācijas sūdzības pamatu

A. Ievada apsvērumi

16. Jāuzsver, pirmkārt, ka, ņemot vērā pirmā un ceturta pamata priekšmetu, proti, “vienota uzņēmuma” jēdzienu, šie pamati jau sākotnēji jāizskata kopā, jo tie attiecas uz *Guardian Europe* tiesībām rīkoties gan *Guardian Industries* vārdā, gan saistībā ar kaitējumu, uz kuru atsaucas *Guardian Europe*¹².

17. Otrkārt, jāprecizē, ka jautājuma, kas rodas, izvērtējot apelācijas sūdzības sesto pamatu, proti, attiecībā uz nosacījumiem, ar kādiem iestājas Savienības atbildība¹³ Vispārējās tiesas pieņemtā nolēmuma satura dēļ, analīze ir atkarīga no tā, vai tiks noraidīta pārsūdzētā sprieduma motīvu daļas kritika saistībā ar citiem nepieņemamības pamatiem.

18. Proti, Komisija ir iebildusi, izvirzot argumentu, kas balstīts uz Tiesas pienākumu pēc savas ierosmes izvirzīt pamatu par *Guardian Europe* prasības par zaudējumu atlīdzību, kas pamatota ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu Lēmumā C(2007) 5791¹⁴, noilgumu. Eiropas Savienības Tiesa ar pieņemamu pretapelācijas sūdzību¹⁵ apgalvoja, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 64. punktā ir kļūdušies tās novērtējumam iesniegto faktu juridiskajā kvalifikācijā un tādējādi minētā sprieduma 65. punktā nepareizi ir noraidījusi iebildi par nepieņemamību, kas pamatota ar to, ka apgalvotās negūtās peļņas atlīdzināšana dzēstu galīga lēmuma tiesiskās sekas¹⁶.

19. Tā kā šo pamatu priekšmets nepamato detalizētu apsvērumu izklāstīšanu šajos secinājumos, īsumā precizēšu, kādu iemeslu dēļ pārsūdzētais spriedums, ciktāl ar to ir noraidītas šīs iebildes par nepieņemamību, Tiesai nav jāatceļ.

20. Attiecībā uz Komisijas argumentu par *Guardian Europe* prasības noilgumu ir jānorāda, ka Komisija nav iesniegusi pretapelācijas sūdzību par pārsūdzēto spriedumu, ar ko noraidīta iebilde par nepieņemamību, ko tā bija izvirzījusi. Ar šo apstākli, manuprāt, pietiek, lai uz to neatbildētu,

¹² Atgādinājumam: par otro pamatu skat. šo secinājumu 4. punktu. Attiecībā uz pieņemamības nosacījumiem skat. arī šo secinājumu 60. un 62. punktu.

¹³ Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās LESD 340. panta otrās daļas izpratnē ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, proti, Savienības iestādei pārmestā rīcība ir prettiesiska, zaudējumi ir reāli un pastāv cēloņsakarība starp iestādes rīcību un apgalvoto kaitējumu (skat. spriedumu, 2018. gada 13. decembris, Eiropas Savienība/*Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* (C-138/17 P un C-146/17 P, EU:C:2018:1013, 67. punkts un tajā minētā judikatūra)).

¹⁴ Šis ir arguments, kas galvenokārt izvirzīts, atbildot uz *Guardian Europe* ceturto apelācijas sūdzības pamatu, skat. šo secinājumu 50. punktu. Pārējie trīs pakārtotie pamati ir minēti šo secinājumu 16. zemsvītras piezīmē, kā arī 51. un 52. punktā.

¹⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 7. jūnijs, *Wunenburger*/Komisija (C-362/05 P, EU:C:2007:322, 37.–40. punkts un tajos minētā judikatūra).

¹⁶ Jāprecizē, ka, atbildot uz ceturto apelācijas sūdzības pamatu, Komisija pakārtoti atbalsta otru lūgumu Tiesai pēc savas ierosmes ievērtēt absolūtu šķērslī procesam – argumentu, kam ir tāds pats pamatojums kā vienīgajam pretapelācijas sūdzības pamatam. Tādējādi šajos apstākļos nav pamata to pārbaudīt.

ņemot vērā Tiesas Reglamenta 174., 176. un 178. panta noteikumus. Turklāt jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesa pēc savas ierosmes neizvirza pamatu saistībā ar noilgumu, jo tas nav absolūts pamats¹⁷.

21. Attiecībā uz pamatu, kas attiecas uz to, ka apgalvotās negūtās peļņas atlīdzināšana dzēstu galīga lēmuma tiesiskās sekas, Eiropas Savienības Tiesa apgalvo, ka *Guardian Europe* prasībai būtu tāda pati ietekme un tāds pats priekšmets kā prasībai atcelt tiesību aktu, kura tai būtu bijusi jāceļ, lai apstrīdētu atmaksājamo naudas soda daļas, ko tā ir nepareizi samaksājusi, summu ar procentiem, izpildot 2014. gada 12. novembra spriedumu lietā *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija¹⁸. Proti, tā uzskata, ka ar šo lūgumu faktiski tiek prasīta kompensācija par iespējas izmantot šo summu – pēc likmes, kas ir augstāka par Komisijas izmantoto likmi, – zaudēšanu.

22. Nav strīda par to, ka *Guardian Europe* prasības mērķis ir saņemt atlīdzību par negūto peļņu, kas izriet no starpības starp procentiem, ko atmaksājusi Komisija attiecībā uz to naudas soda summas daļu, kas *Guardian Europe* ir atmaksāta, no vienas puses, un ieņēmumiem, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja būtu varējusi gūt, ja tā vietā, lai samaksātu Komisijai summu, ko galu galā Tiesa uzskatījusi par nepamatoti izmaksātu, tā būtu to ieguldījusi savā darbībā, no otras puses¹⁹.

23. Manuprāt, ņemot vērā šīs prasības priekšmetu, tā atšķiras, kā to pareizi norādījusi Vispārējā tiesa, no prasības atlīdzināt zaudējumus, kas radušies laika posmā, kurā atlīdzinātā summa nebija pieejama²⁰, jo tā jau ir apmierināta ar nokavējuma procentu maksājumu.

24. Proti, šāds nošķirums ir jāveic tādēļ, ka, no vienas puses, Tiesa jau ir nospriedusi, ka nokavējuma procentu samaksa ir sprieduma, ar kuru atceļ tiesību aktu, izpildes pasākums LESD 266. panta pirmās daļas izpratnē, ciktāl ar to ir paredzēts ar vienotas likmes maksājumu atlīdzināt liegumu izmantot attiecīgos līdzekļus un stimulēt parādnieku pēc iespējas drīzāk izpildīt spriedumu, ar ko atceļ tiesību aktu²¹.

25. No otras puses, LESD 266. panta otrajā daļā ir noteikts, ka iestādes, kas ir atceltā akta autore, pienākums veikt vajadzīgos pasākumus, lai pildītu pašu spriedumu, tostarp izmaksāt nokavējuma procentus, neiespaido tos pienākumus, kas izriet no LESD 340. panta otras daļas piemērošanas.

26. Tādējādi LESD 266. panta otrā daļa atspoguļo principu, ka nokavējuma procenti nav paredzēti tam, lai atlīdzinātu visus zaudējumus, kas varētu būt radušies tādēļ, ka nav bijusi pieejama nepamatoti izmaksātā summa.

27. Šajos apstākļos uzskatu, ka *Guardian Europe* iesniegtā prasība par zaudējumu atlīdzināšanu, kas pamatota ar LESD 340. pantu, ir pieņemama un ka līdz ar to pretapelācijas sūdzība ir jānoraida.

¹⁷ Skat. spriedumus, 2012. gada 8. novembris, *Evropaïki Dynamiki*/Komisija (C-469/11 P, EU:C:2012:705, 51. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2016. gada 14. jūnijs, *Marchiani*/Parlaments (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 94. punkts), kā arī spriedumus, 2018. gada 13. decembris, *Iran Insurance*/Padome (T-558/15, EU:T:2018:945, 71. punkts), un 2018. gada 13. decembris, *Post Bank Iran*/Padome (T-559/15, EU:T:2018:948, 64. punkts). Skat. arī Clausen, F., *Les moyens d'ordre public devant la Cour de justice de l'Union européenne*, Bruylant, Brisele, 2018, 109.–111. lpp.

¹⁸ C-580/12 P, EU:C:2014:2363.

¹⁹ Pārsūdzētā sprieduma 61. punkts.

²⁰ Attiecībā uz nokavējuma procentiem piemērojamo principu kopsavilkumam skat. manus secinājumus lietā *Komisija/IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 75. un 77.–79. punkts).

²¹ Skat. spriedumu, 2015. gada 12. februāris, *Komisija/IPK International*, (C-336/13 P, EU:C:2015:83, 29. un 30. punkts).

B. Par pirmo un ceturto *Guardian Europe* apelācijas sūdzības pamatu

1. Lietas dalībnieku argumenti

a) Par pirmo pamatu

28. Ar pirmo pamatu *Guardian Europe* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu Savienības tiesību jēdziena “vienots uzņēmums” interpretācijā, pārsūdzētā sprieduma 153. un 154. punktā secinot, ka prasītāja nav cietusi nekādus peļņas zaudējumus sakarā ar to, ka Vispārējās tiesa ir pārkāpusi saprātīgu lietas izspriešanas termiņu.

29. Konkrētāk, *Guardian Europe* kritizē Vispārējās tiesas secinājumu pārsūdzētā sprieduma 103. un 153. punktā, saskaņā ar kuru, tā kā *Guardian Europe* pati personīgi nav segusi izdevumus saistībā ar naudas soda samaksu, laikā starp 2010. gada 12. februāri un 2012. gada 27. septembri tā nav cietusi reālu un droši zināmu kaitējumu, kas izpaužas kā starpība starp Komisijas atmaksājamiem procentiem par naudas soda daļu, ko Tiesa galu galā atzina par nepamatotu 2014. gada 12. novembra spriedumā lietā *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija²², no vienas puses, un peļņu, ko tā būtu varējusi gūt, ja tā vietā, lai Komisijai maksātu attiecīgo summu, tā to būtu ieguldījusi savā uzņēmējdarbībā, no otras puses.

30. *Guardian Europe* vispirms apgalvo, ka administratīvajā procesā, kura rezultātā tika pieņemts Lēmums C(2007) 5791, *Guardian* grupa tika uzskatīta par “vienotu uzņēmumu” Savienības tiesību izpratnē. Piemēram, *Guardian* uzliktais naudas sods esot ticis aprēķināts, pamatojoties uz *Guardian* kā “uzņēmuma”, to aplūkojot kopumā, pārdevumu vērtību, nevis *Guardian Industries* vai *Guardian Europe* pārdevumu vērtību, jo *Guardian Europe* pārdevumiem nebija nozīmes attiecīgajā periodā.

31. *Guardian Europe* no tā secina, ka arī Vispārējai tiesai, kurai lūgts izvērtēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta pārkāpuma sekas saistībā ar iepriekšējo prasību atcelt tiesību aktu, būtu bijis jāuzskata *Guardian* par “vienotu uzņēmumu” Savienības tiesību izpratnē saistībā ar prasībām, kas attiecas uz ārpuslīgumisko atbildību.

32. Tālāk *Guardian Europe* precizē, pirmkārt, ka šis “vienota uzņēmuma” jēdziens ir plaši atzīts Savienības tiesībās un ir piemērojams tostarp datu aizsardzības, publiskā iepirkuma un nodokļu jomā.

33. Otrkārt, uzsvērusi, ka tai pieder visas attiecīgo aktīvo meitasuzņēmumu kapitāldaļas, *Guardian Europe* norāda, ka kaitējums, kas radies uzņēmumam ekonomiskajā grupā, nenovēršami ietekmē visas šīs grupas peļņu kopumā un lēmumus par ieguldījumiem, kuri varētu tikt pieņemti šajā grupā. *Guardian* grupas gadījumā *Guardian Europe* bija galvenais adresāts Lēmumam C(2007) 5791, par kuru tā cēla prasību kopā ar savu mātesuzņēmumu *Guardian Industries*. Tā kā *Guardian Europe* cieta no Eiropā veicamajiem ieguldījumiem paredzēto resursu samazinājuma Komisijas uzliktā naudas soda dēļ, tā cēla prasību par zaudējumu atlīdzību savā vārdā un grupas vārdā.

34. Visbeidzot *Guardian Europe* lūdz, lai pārsūdzētā sprieduma atcelšanas gadījumā Tiesa pati lemtu par prasītās atlīdzības apmēru.

²² C-580/12 P, EU:C:2014:2363.

35. Savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību Eiropas Savienības Tiesa apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 153. un 154. punktā pamatoti nospriedusi, ka *Guardian Europe* nav nodarīts reāls un droši zināms kaitējums negūtās peļņas dēļ.

36. Eiropas Savienības Tiesa vispirms norāda, ka jēdziens “vienots uzņēmums”, ko piemēro konkurences tiesībās, lai noteiktu naudas soda apmēru, nav piemērojams attiecībā uz prasību atlīdzināt zaudējumus, kas pamatota ar LESD 340. panta otro daļu.

37. Tālāk Eiropas Savienības Tiesa precizē, ka fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības celt prasību pret Savienību par zaudējumu atlīdzību tikai tad, ja tā var pierādīt tiesā vai nu pašas interesi celt prasību, vai arī tiesības uz atlīdzību, kuras tai nodevušas citas personas. Ja prasītājs nevar pierādīt to, ka tam ir bijusi kaut kāda interese celt prasību, prasība par zaudējumu atlīdzību ir noraidāma²³.

38. Visbeidzot Eiropas Savienības Tiesa atgādina, ka *Guardian Europe* ir juridiska persona, kas ir nošķirta no katra tās meitasuzņēmuma, kā arī tās mātesuzņēmuma *Guardian Industries*. Tā secina, ka *Guardian Europe* varēja celt prasību tikai par to zaudējumu atlīdzību, kas tai faktiski nodarīti, jo tai ne mātesuzņēmums, ne kāds no septiņiem meitasuzņēmumiem nebija nodevis tiesības uz atlīdzību.

39. Savā replikas rakstā *Guardian Europe* apgalvo, ka Eiropas Savienības Tiesas argumentācijas atbalstam minētā judikatūra neļauj apgalvot, ka piederība pie vienas un tās pašas ekonomiskās grupas nav pietiekama, lai pamatotu interesi celt prasību par zaudējumu atlīdzību saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu.

40. Šajā ziņā prasītāja uzsver, ka no 1979. gada 4. oktobra sprieduma *Ireks-Arkady/EEK*²⁴, kas attiecās uz prasības par zaudējumu atlīdzību cesiju pēc grupas reorganizācijas, neizriet, ka būtu nepieciešams pierādīt šādu cesiju, kas būtu varējusi būt neformāla vai netieši izteikta. Turklāt minētajā spriedumā Tiesa neesot norādījusi, ka šāda cesija būtu nepieciešama ekonomiskās grupas kontekstā.

41. *Guardian Europe* arī apstrīd Eiropas Savienības Tiesas argumentu par to, ka vienīgā persona, kurai nodarīts kaitējums, ir tā juridiskā persona, kas samaksājusi Lēmumā C(2007) 5791 noteikto naudas sodu. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka tai ir nodarīts kaitējums, pirmkārt, jo tā bija minētā nolēmuma galvenais adresāts un, otrkārt, jo *Guardian* grupai bija jānovirza liela daļa savu Eiropas resursu, lai samaksātu naudas sodu, tādējādi mainot tās ieguldījumu spēju savas Eiropas darbības atbalstam un attīstīšanai²⁵.

42. Savā atbildes rakstā uz repliku Eiropas Savienības Tiesa atkārtoti apgalvo, ka tās minētā judikatūra apstiprina, ka tikai fiziskai vai juridiskai personai, kam ir personiska interese celt prasību, ir tiesības celt prasību par zaudējumu atlīdzību. Lai gan ir iespējams cedēt prasības celšanas pamatu, cesionāram līdz ar to iegūstot tiesības celt prasību savā vārdā, tomēr neesot citu apstākļu, kuros Tiesa būtu atzinusi, ka privātpersonai ir tiesības celt prasību par kaitējumu, kas nodarīts citai privātpersonai. Tā kā *Guardian Industries*, *Guardian Europe* un tās meitasuzņēmumi visi ir atsevišķas sabiedrības, nevienai no tām neesot tiesību celt prasību par zaudējumu atlīdzību kādas citas minētās sabiedrības vārdā saistībā ar zaudējumiem, kas nodarīti šai citai sabiedrībai, ja šādas tiesības netiktu cedētas.

²³ Eiropas Savienības Tiesa min tostarp spriedumus, 1979. gada 4. oktobris, *Ireks-Arkady/EEK* (238/78, EU:C:1979:226, 5. punkts), un 1989. gada 9. novembris, *Briantex un Di Domenico/EEK* un Komisija (353/88, EU:C:1989:415, 16. punkts).

²⁴ 238/78, EU:C:1979:226.

²⁵ *Guardian Europe* apgalvo, ka tā ir meitasuzņēmums, kas pilnībā pieder *Guardian Industries*, kura atbild par Eiropas tirgu.

43. Eiropas Savienības Tiesa piebilst, ka saskaņā ar šo judikatūru apstākļi, ka sabiedrība pieder pie ekonomiskās grupas, automātiski nepiešķir juridiskai personai personisku interesi celt prasību, ja citai juridiskai personai, kas pieder pie tās pašas ekonomiskās grupas, ir personiska interese.

44. Attiecībā uz *Guardian Europe* argumentu, saskaņā ar kuru Eiropas Savienības Tiesa savā atbildes raksta uz apelācijas sūdzību 10. punktā norādīja, ka persona, kurai nodarīts kaitējums, ir juridiskā persona, kas samaksājusi Lēmumā C(2007) 5791 uzlikto naudas sodu, šī atbildētāja atgādina, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 103. un 153. punktā ir nospriedusi, ka, tā kā tā personīgi nav segusi izdevumus saistībā ar naudas soda samaksu, *Guardian Europe* nevarētu apgalvot, ka tai būtu nodarīts reāls un droši zināms kaitējums negūtās peļņas veidā. Eiropas Savienības Tiesa uzskata, ka *Guardian Europe* nav pierādījusi šī Vispārējās tiesas konstatējuma juridisko nepareizību.

b) Par ceturto pamatu

45. Ar ceturto pamatu *Guardian Europe* norāda uz to, ka pārsūdzētā sprieduma 99.–107. punktā ir pārkāpts “vienota uzņēmuma” jēdziens Savienības tiesībās, nospriežot, ka vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums Lēmumā C(2007) 5791 un Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumā neradīja peļņas zudumu *Guardian Europe*.

46. *Guardian Europe* precizēja, ka argumenti, kas sniegti šī apelācijas sūdzības pamata atbalstam, ir tie paši, kas izvirzīti saistībā ar pirmo pamatu.

47. Apelācijas sūdzības iesniedzēja atgādināja, ka tās prasība par zaudējumu atlīdzību ir tikusi celta saistībā ar Tiesas spriedumu, kurā konstatēta kļūda, ko Komisija pieļāvusi Lēmumā C(2007) 5791 veiktajā naudas soda aprēķinā, kā arī tas, ka šī kļūda tika turpināta Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumā.

48. *Guardian Europe* apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 103. punktā Vispārējā tiesa kļūdaini nolēmusi, ka tā “nav pati personīgi segusi izdevumu nastu saistībā ar Lēmumā C(2007) 5791 uzliktā naudas soda samaksu” un ka “tātad [...] nevar apgalvot, ka tā ir cietusi reālus un droši zināmus zaudējumus”. Ņemot vērā to, ka vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpuma dēļ, kas pieļauts Lēmumā C(2007) 5791 un Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumā, esot ticis samaksāts lielāks naudas sods, nekā tai bija jāmaksā, kā rezultātā tai esot tikusi liegta iespēja agrāk piekļūt nepamatoti izmaksātajām summām, *Guardian Europe* novērtē tai nodarīto kaitējumu 7 712 000 EUR apmērā un lūdz Tiesu, lai tā lemtu par kompensācijas apmēru, kas jāizmaksā tai, ņemot vērā kompensācijas summu, kura pieprasīta saskaņā ar pirmo pamatu.

49. Savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību Eiropas Savienības Tiesa norāda, ka šis pamats ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ, kuri pamato pirmā pamata noraidīšanu.

50. Savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību Komisija norāda galvenokārt, ka *Guardian Europe* prasījums ir nepieņemams divu iemeslu dēļ, no kuriem viens ir galvenais, bet otrs – pakārtots²⁶.

51. Pakārtoti Komisija vispirms lūdz gadījumā, ja *Guardian Europe* prasījumi tiktu atzīti par pieņemamiem, apstiprināt Tiesas lēmumu par noraidīšanu, kas pamatots ar apstākli, ka prasītājam nav nodarīts kaitējums, kas izrietētu no naudas soda pagaidu maksājuma. Komisija apgalvo, ka

²⁶ Komisijas iebildes par nepieņemamību ir izvērtētas šo secinājumu 18. un 20. punktā, kā arī 16. zemsvītras piezīmē.

apelācijas sūdzības iesniedzēja – *Guardian Europe* – netika aplūkota kā vienots uzņēmums Savienības tiesību izpratnē Lēmumā C(2007) 5791, lai noteiktu naudas sodu, jo tikai struktūras ar juridiskās personas statusu var būt personiski atbildīgas par pārkāpumiem²⁷.

52. Tālāk, ja tomēr tiktu atzīts, ka *Guardian Europe* var apgalvot, ka tai nodarīts kaitējums, Komisija lūdz Tiesu apstiprināt pārsūdzētā sprieduma 107. punktā ietverto Vispārējās tiesas lēmumu, saskaņā ar kuru negūtā peļņa, uz kuru atsaucas *Guardian Europe* saistībā ar it kā Lēmumā C(2007) 5791 pieļauto pietiekami būtisku vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, nav pierādīta. Tā apgalvo, ka, tā kā *Guardian Europe* nav veikusi pārdošanu pašas vajadzībām, tādas naudas soda aprēķina metodes piemērošana, kas ietvertu šos pārdevumus, nekādi nebūtu mainījusi naudas soda apmēru. Šī aprēķina metode faktiski esot palielinājusi tikai pārējiem adresātiem uzliktos naudas sodus. Tādējādi Komisijas kļūda esot ļāvusi apelācijas sūdzības iesniedzējai panākt tai uzliktā naudas soda samazinājumu, kas citādi nebūtu bijis iespējams.

53. Visbeidzot, ja *Guardian Europe* izvirzītais pamats būtu jāapmierina, Komisija apgalvo, ka nav izpildīti nosacījumi, kuri ļautu Tiesai novērtēt zaudējumu apmēru, kas pienāktos apelācijas sūdzības iesniedzējai.

54. Savā replikas rakstā *Guardian Europe*, atbildot uz Komisijas argumentu par to, ka *Guardian Europe* Lēmumā C(2007) 5791 netika aplūkota kā vienots uzņēmums Savienības tiesību izpratnē, lai noteiktu naudas sodu, uzsver, ka par pārkāpumu atbildīgā juridiskā persona tiek noteikta pirms naudas soda noteikšanas. Tādējādi, kad Komisija nosaka naudas sodu, tā ņem vērā visas ekonomiskās grupas apgrozījumu. Šajā gadījumā tā esot ņēmusi vērā *Guardian* grupas veikto pārdevumu vērtību.

55. Atbildot uz Komisijas argumentu par *Guardian Europe* nodarītā kaitējuma reālu raksturu, *Guardian Europe* apgalvo, ka Komisija nepareizi apraksta 2014. gada 12. novembra sprieduma lietā *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija²⁸ iznākumu, kā arī tā pamatojumu. Taču tā nedrīkstot no jauna izvirzīt argumentus, kas tikuši izskatīti saistībā ar prasību atcelt tiesību aktu. Konkrētāk, tā norāda, ka argumentu, kas izriet no aprēķina metodes, Tiesa ir noraidījusi minētā sprieduma 70. un 71. punktā.

56. Atbildot uz Komisijas argumentu par to, ka ir nepieciešams novērtējums par tās sniegtajiem pierādījumiem, *Guardian Europe* norāda, ka Komisija nevar pirmo reizi izvirzīt Tiesā argumentu par nepietiekamiem pierādījumiem.

2. Mans vērtējums

a) Par ceturrtā pamata daļēju nepieņemamību, kas izvērtējama pēc savas ierosmes

57. *Guardian Europe* pārmet Vispārējai tiesai to, ka tā pārsūdzētā sprieduma 99.–107. punktā nav ievērojusi “vienota uzņēmuma” jēdzienu Savienības tiesībās, nospriežot, ka vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums Lēmumā C(2007) 5791 un Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumā nav izraisījis peļņas zudumu *Guardian Europe*.

²⁷ Šajā ziņā Komisija pamatojas uz 2017. gada 27. aprīļa spriedumu *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-516/15 P, EU:C:2017:314, 50. un 57. punkts).

²⁸ C-580/12 P, EU:C:2014:2363.

58. Tomēr prasība atlīdzināt kaitējumu, tostarp negūto peļņu, kas it kā nodarīts *Guardian Europe* tādēļ, ka minētais princips ticis pārkāpts minētajā spriedumā, tika norādīta pārsūdzētā sprieduma 122.–125. punktā dažādu iemeslu dēļ, kas kritizēti sestajā apelācijas sūdzības pamatā.

59. Tādējādi šis pamats ir pieņemams tikai, ciktāl tas skar Lēmumu C(2007) 5791.

b) *Par būtību*

60. Ar pirmo pamatu un daļēji pieņemamu ceturto pamatu *Guardian Europe* būtībā lūdz Tiesu lemt par tās tiesībām un interesi celt prasību, kas ir savstarpēji saistīti tās celtās prasības par zaudējumu atlīdzību ietvaros, kura pamatota ar LESD 340. pantu²⁹.

61. Nav strīda par to, ka pēc tam, kad *Guardian Industries* un *Guardian Europe* tika solidāri uzlikts naudas sods, dažādas summas tika tieši izmaksātas Komisijai. 2008. gada martā *Guardian Industries* un *Guardian Europe* izmaksāja attiecīgi summas 20 000 000 EUR un 91 000 000 EUR apmērā. 2013. gada jūlijā katrs no *Guardian Europe* septiņiem aktīvajiem meitasuzņēmumiem samaksāja daļu no summas 48 263 003 EUR apmērā, kas atbilda summai, kura vēl nebija samaksāta Komisijai un uz kuru attiecās *Guardian Europe* bankas garantija, tai pieskaitot nokavējuma procentus.

62. Līdz ar to jautājumā par pieņemamību būtu jānošķir, no vienas puses, *Guardian Europe* prasība attiecībā uz kompensāciju, ko *Guardian Europe* pati un tās meitasuzņēmumi maksājuši tieši Komisijai, un, no otras puses, prasība attiecībā uz kompensāciju, ko maksājusi *Guardian Industries*. Pat ja šie jautājumi rodas no prasības pārbaudes pēc būtības, ko veic Vispārējā tiesa, un tie no tās ir ļoti atkarīgi saistībā ar prasību par ārpuslīgumisko atbildību, man šķiet lietderīgi, ciktāl tie attiecas uz *Guardian Europe* tiesībām celt prasību, tos izskatīt vispirms, lai noteiktu strīda robežas.

63. *Guardian Europe* atsauca uz faktu, ka tās celtā prasība par zaudējumu atlīdzību tieši izriet no tiesvedības par konkurences tiesību pārkāpumu, kurā izmantots jēdziens “vienots uzņēmums”.

64. Grūtības rada tas, ka šis jēdziens tiek izmantots, lai identificētu pārkāpēju³⁰ – neatkarīgi no šī subjekta juridiskā statusa un veida, kādā tas tiek finansēts³¹.

65. Līdz ar to rodas jautājums, kurai juridiskajai personai ir tiesības un interese celt prasību tā tiesību subjekta vārdā, kurš ticis sodīts un samaksājis naudas sodu, lai lūgtu atlīdzināt kaitējumu, kas radies saprātīgā lietas izspriešanas termiņa pārkāpuma dēļ.

66. Pirmkārt, būtu jāatgādina, ka Tiesa ir uzsvērusi šī “vienota uzņēmuma” jēdziena īpašo raksturu konkurences tiesību kontekstā³², skaidri nošķirot to no civiltiesību jēdziena “sabiedrība” vai “juridiska persona”.

²⁹ Saistībā ar šo jautājumu, kas attiecas uz banku garantijas izdevumiem, skat. arī otrā pamata ietvaros izteikto kritiku par pārsūdzētā sprieduma 158. un 159. punktu, kā arī šo secinājumu 9. zemsvītras piezīmi.

³⁰ Skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 102. punkts).

³¹ Skat. spriedumu, 2017. gada 27. aprīlis, *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-516/15 P, EU:C:2017:314, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

³² Skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 101. un 102. punkts), un 2017. gada 27. aprīlis, *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-516/15 P, EU:C:2017:314, 46. punkts).

67. Tādējādi Tiesa nosprieda, ka “Savienības tiesas ir precizējušas uzņēmuma jēdzienu, un tas apzīmē ekonomisku vienību pat tad, ja no juridiskā viedokļa šī ekonomiskā vienība sastāv no vairākām fiziskām vai juridiskām personām”³³.

68. Otrkārt, saistībā ar prasībām par zaudējumu atlīdzību, kas pamatotas ar LESD 340. panta otro daļu, līdz šim nav bijis izdarīts izņēmums no principa, ka prasītājam ir jāpierāda interese celt prasību, proti, ka viņam ir nodarīts kaitējums³⁴.

69. Jāatzīst, Tiesa un Vispārējā tiesa ir spriedušas apstākļos, kas ir atšķirīgi no šīs lietas apstākļiem. Attiecībā uz spriedumiem, kurus Eiropas Savienības Tiesa ir minējusi, atsaucoties uz *Guardian Europe* intereses celt prasību neesamību, ir jāuzsver, ka tie tika pasludināti gadījumos, kad prasītājs pieprasīja atlīdzību par kaitējumu, ko tas nebija cietis tieši³⁵, vai bez pilnvaras vērsties tiesā³⁶, vai rīkojoties profesionālās apvienības vārdā³⁷, vai arī pēc tiesību cedēšanas³⁸.

70. Tomēr no tā izriet, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, pirmkārt, personai ir tiesības celt prasību tiesā saskaņā ar LESD 340. pantu tikai tad, ja tā var pierādīt vai nu īpašu personisku interesi, vai arī tiesības uz atlīdzināšanu, kuras tai piešķirusi trešā persona.

71. Otrkārt, tātad ir jāpārbauda, vai kaitējums, par kuru prasītājs pieprasa atlīdzību, tam radies personīgi³⁹.

72. Treškārt, ja prasītājam ir jāspēj pierādīt tiesības uz atlīdzību, kuras tam cedējušas citas personas, šī prasība nozīmē, ka ir jāiesniedz īpašs juridisks akts par cesiju starp personu, kas cietusi no apgalvotā kaitējuma, un prasītāju (kas nozīmē, ka pirmais nodod savas tiesības otram), vai nepārprotams juridisks pilnvarojums ierosināt tiesvedību, ko nepārprotami sniegusi persona, kurai nodarīts kaitējums⁴⁰.

73. Šie principi tieši izriet no apstākļiem, kuros var tikt celta prasība par zaudējumu atlīdzību, kas ir vispārējo tiesību prasība⁴¹, ko reglamentē vispārējās procesuālās normas, un kuri konkrētajā gadījumā ir pakļauti principiem, kas izriet no sabiedrību tiesībām un kas nav atkarīgi no atbildības loģikas, ka izriet no tiesībām aizliegto vienošanos jomā.

³³ Spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding u.c./Komisija* (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 103. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu, 2017. gada 27. aprīlis, *Akzo Nobel u.c./Komisija* (C-516/15 P, EU:C:2017:314, 48. punkts).

³⁴ Attiecībā uz doktrīnām skat. Blumann, C. un Dubouis, L., *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 6. izdevums, LexisNexis, kolekcija “Manuels”, Parīze, 2016, 954. punkts, 741. lpp., kā arī Van Raepenbusch, S., *Le contrôle juridictionnel dans l'Union européenne*, 3. izdevums, Editions de l'Université de Bruxelles, kolekcija “Commentaire J. Mégret”, Brisele, 2018, 330. punkts, 286. lpp.

³⁵ Skat. spriedumu, 1989. gada 9. novembris, *Briantex un Di Domenico/EEK un Komisija* (353/88, EU:C:1989:415, 6. punkts), kā arī rīkojumus, 2008. gada 1. decembris, *Işçi Partisi/Komisija* (T-219/08, nav publicēts, EU:T:2008:538, 7. punkts), un 2009. gada 17. decembris, *Işçi Partisi/Komisija* (T-223/09, nav publicēts, EU:T:2009:524, 12. un 13. punkts).

³⁶ Skat. spriedumu, 2009. gada 30. jūnijs, *CPEM/Komisija* (T-444/07, EU:T:2009:227, 39. un 40. punkts), un rīkojumu, 2010. gada 12. maijs, *CPEM/Komisija* (C-350/09 P, nav publicēts, EU:C:2010:267, 61. punkts).

³⁷ Skat. spriedumu, 1998. gada 30. septembris, *Coldiretti u.c./Padome un Komisija* (T-149/96, EU:T:1998:228, 57. un 59. punkts un tajos minētā judikatūra). Šajā ziņā skat. arī spriedumu, 1975. gada 18. marts, *Union syndicale-Service public européen u.c./Padome* (72/74, EU:C:1975:43, 21. punkts).

³⁸ Skat. spriedumu, 1979. gada 4. oktobris, *Ireks-Arkany/EEK* (238/78, EU:C:1979:226, 5. punkts).

³⁹ Iepriekš minēto nolēmumu starpā skatīt it īpaši rīkojumu, 2009. gada 17. decembris, *Işçi Partisi/Komisija* (T-223/09, nav publicēts, EU:T:2009:524, 12. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁴⁰ Iepriekš minēto nolēmumu starpā skatīt it īpaši rīkojumu, 2009. gada 17. decembris, *Işçi Partisi/Komisija* (T-223/09, nav publicēts, EU:T:2009:524, 13. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁴¹ Skat. Bonichot, J-C., “La réparation du délai excessif de jugement devant les juridictions de l'Union”, *Actualité juridique: droit administratif*, Dalloz, Parīze, 2014, Nr. 12, 683.–687. lpp., it īpaši 686. lpp.

74. Šajā gadījumā *Guardian Europe* prasība par zaudējumu atlīdzību daļēji ir balstīta uz *Guardian Industries* uzlikto naudas sodu. Tā kā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka tās tiesības nav tikušas cedētas un ka *Guardian Europe* nav iesniegusi nepārprotamu pilnvarojumu pārstāvībai tiesā⁴², *Guardian Europe* prasījums ir daļēji nepieņemams.

75. Attiecībā uz *Guardian Europe* prasību par summām, ko tā pati un tās meitasuzņēmumi maksājuši Komisijai, ir jāatgādina, ka tās tika samaksātas saistībā ar naudas sodu, kas ticis uzlikts *Guardian Industries* un *Guardian Europe*, kuras vienīgās varēja to apstrīdēt. Līdz ar to tikai tās varēja pieprasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas radušies saprātīgā lietas izspriešanas termiņa neievērošanas vai vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpuma dēļ.

76. Šajos apstākļos nav šaubu, ka to summu samaksa, kas *Guardian Europe* bija jāmaksā Komisijai, rada īpašu interesi par pieprasīto atlīdzību tās Tiesas judikatūras izpratnē, ko es tikko esmu atgādinājis.

77. Man nešķiet, ka šo analīzi varētu apšaubīt ar faktu, ka *Guardian Europe* meitasuzņēmumi ir snieguši savu ieguldījumu tajā, lai *Guardian Europe* netieši vai tieši samaksātu Komisijai naudas sodu.

78. Proti, pārsūdzētā sprieduma 101. punktā Vispārējā tiesa, pamatojoties uz apliecinošajiem dokumentiem, ko tā bija pieprasījusi⁴³, konstatēja, ka šis meitasuzņēmumu 2008. gada martā veiktais ieguldījums bija finansēšanas līgumu, kas noslēgti ar to mātesuzņēmumu *Guardian Europe*, rezultāts. Minētā sprieduma 102. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka summas Komisijai tieši maksājuši septiņi *Guardian Europe* meitasuzņēmumi.

79. Tomēr, pirmkārt, nevajadzētu jaukt ieguldījumu parāda samaksā un parāda samaksu. Otrkārt, lai gan Vispārējā tiesa norādīja, ka *Guardian Europe* apgalvoja, ka “visas šīs summas samaksāja vienības, kas pieder uzņēmumam *Guardian*”⁴⁴ Lēmuma C(2007) 5791 izpratnē, tā nav izdarījusi juridiska rakstura secinājumus, balstoties uz saviem konstatējumiem par līgumiem starp *Guardian Europe* un tās meitasuzņēmumiem. Turklāt, kaut arī tā atsaucās uz “vienota uzņēmuma” jēdzienu, tā arī apgalvoja, ka pilnā apmērā kontrolējusi šos meitasuzņēmumus. Taču šis apstāklis pastiprina nostāju, ka nav jēgas veikt kādus pētījumus attiecībā uz ieguldījumu parāda samaksā, jo meitasuzņēmumu līdzekļu samazināšanās rada finansiālu risku, kas rodas sabiedrībai, no kuras tie ir pilnībā atkarīgi⁴⁵.

80. Citiem vārdiem sakot, ja meitasuzņēmumiem, kas tieši samaksāja daļu naudas soda Komisijai, tiktu atzīta īpaša interese celt prasību, tas nozīmētu, ka šis sods tām uzlikts solidāri un, *a fortiori*, ka tās nesamaksāja naudas sodu pēc mātesuzņēmuma pieprasījuma.

81. Tomēr notiekošās tiesvedības kontekstā apstāklis, ka meitasuzņēmumi ir snieguši ieguldījumu daļējā naudas soda samaksā, nav pavisam nenozīmīgs. Es uzskatu, ka tas ir jāņem vērā, izskatot pēc būtības *Guardian Europe* prasību par zaudējumu atlīdzību, jo tai ir jāpierāda kaitējuma realitāte un to negūtās peļņas seku apmērs, kas apgalvotas saistībā ar tās meitasuzņēmumu darbību. Šajā

⁴² Skat. pārsūdzētā sprieduma 106. un 159. punktu. Tie kritizēti apelācijas sūdzības otrā pamata otrajā daļā. *Guardian Europe* izvirza iebildumu par tās iesniegtā 2015. gada 13. novembra iekšējā memoranda sagrozišanu, taču šis iebildums, manuprāt, ir noraidāms, jo Vispārējās tiesas veiktais novērtējums attiecībā uz šo pierādījumu nav acīmredzami kļūdainis.

⁴³ Skat. pārsūdzētā sprieduma 99. punktu.

⁴⁴ Pārsūdzētā sprieduma 104. punkts.

⁴⁵ Runājot par ekonomiskajām un organizatoriskajām saiknēm, kas pastāv starp mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu, tām ir tāda pati daba kā saiknēm, uz kurām atsaucas, meitasuzņēmuma pārkāpjošā rīcībā vainojot mātesuzņēmumu (skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 27. aprīlis, *Akzo Nobel u.c./Komisija* (C-516/15 P, EU:C:2017:314, 52. un 54. punkts)).

ziņā uzskatu, ka vidējo svērto kapitāla izmaksu aprēķins, ko *Guardian Europe* iesniedza Vispārējai tiesai izvērtējumam⁴⁶, neapmierina minētās prasības par pierādījumu sniegšanu. Proti, *Guardian Europe* apgalvotā kaitējuma rakstura dēļ, pat ja vidējo svērto kapitāla izmaksu aprēķins ir atsaucis vērtība investoriem, manuprāt, tas nevar apliecināt negūto peļņu, kas saistīta ar uzņēmuma ekonomiskajām un finansiālajām perspektīvām.

82. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es secinu, pirmkārt, ka, apgalvojot, ka prasītāja nav pati personīgi segusi izdevumu nastu saistībā ar naudas soda samaksu, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kuras dēļ pārsūdzētais spriedums šajā ziņā ir atceļams.

83. Otrkārt, tā kā Tiesas rīcībā nav pietiekamas informācijas, tai būs jānodod šī lietas daļa atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā izvērtētu gan kaitējuma faktisko pastāvēšanu, gan cēloņsakarību starp to un apgalvotajiem pārkāpumiem⁴⁷.

C. Par sesto pamatu

1. Lietas dalībnieku argumenti

84. Ar sesto pamatu *Guardian Europe* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā pārsūdzētā sprieduma 122.–125. punktā, atbildot uz tās prasību par to zaudējumu atlīdzību, kas radušies tāpēc, ka atbilstoši apgalvotajam Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumā ir ticis pieļauts pietiekami būtisks vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums, ņemot vērā iedibināto judikatūru attiecībā uz pienākumu ņemt vērā pārdošanu paša vajadzībām. Tā esot nepareizi uzskatījusi, ka tikai pēdējās instances tiesas pieņemts spriedums var radīt Savienības ārpuslīgumisko atbildību par tās tiesību pārkāpšanu.

85. *Guardian Europe* norāda, pirmkārt, ka Tiesas judikatūrā nav skaidri izslēgta iespēja, ka zemākas instances tiesas nolēmums varētu būt pamats prasībai par zaudējumu atlīdzību saistībā ar Savienības tiesību pārkāpumu. Šajā ziņā tā atsaucas uz 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā *Köbler*⁴⁸ un apgalvo, ka 2015. gada 6. oktobra spriedums lietā *Târșia*⁴⁹, uz ko atsaucas Eiropas Savienības Tiesa⁵⁰, nevar attaisnot tās pausto pretējo viedokli.

86. Otrkārt, *Guardian Europe* pakārtoti apgalvo, ka gadījumā, ja tikai pēdējās instances tiesas nolēmums varētu būt pamats Savienības atbildībai par Savienības tiesību pārkāpumu, Vispārējās tiesas specializācijai šajā jautājumā būtu jāpamato īpašs atbildības režīms.

87. Treškārt, *Guardian Europe* norāda, ka, tā kā Tiesa pēc definīcijas nevar spriedumā pārkāpt Savienības tiesības, pārsūdzētā sprieduma 122. punkts nozīmētu, ka Savienības tiesas nekad nebūtu atzītas par atbildīgām par Savienības tiesību pārkāpumu.

88. Turklāt *Guardian Europe* pārmet Vispārējai tiesai, ka pārsūdzētā sprieduma 124. punktā tā esot uzskatījusi, ka *Guardian Europe* neatsaucās uz nopietniem tiesu iestāžu darbības traucējumiem, tostarp tādiem, kuriem ir procesuāls vai administratīvs raksturs.

⁴⁶ Skat. apelācijas sūdzības 12. punktu.

⁴⁷ Attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principa pietiekami būtisku pārkāpumu Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumā skat. šo secinājumu 84. un 122. punktu.

⁴⁸ C-224/01, EU:C:2003:513.

⁴⁹ C-69/14, EU:C:2015:662.

⁵⁰ Skat. šo secinājumu 92. punktu.

89. Apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd šo konstatējumu, pamatojoties uz to, ka tā savos Vispārējā tiesā iesniegtajos procesuālajos rakstos bija norādījusi ne tikai uz tās pieļautajām kļūdām, bet arī – saistībā ar darbības traucējumiem – uz faktu, ka Vispārējā tiesa nav izanalizējusi pastāvošo iedibināto judikatūru, ar kuru prasīts paša vajadzībām veiktos pārdevumus iekļaut citiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem uzliekamā naudas soda aprēķinā, jo pretējā gadījumā tiktu piešķirtas nepamatotas priekšrocības vertikāli integrētiem ražotājiem.

90. *Guardian Europe* lūdz Tiesu gadījumā, ja pārsūdzētais spriedums tiktu atcelts šajos punktos, nopriest, ka Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedums izraisa Savienības atbildības iestāšanos.

91. Savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību Eiropas Savienības Tiesa apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 122. punktā Vispārējā tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka Savienības atbildība nevar iestāties tāda tiesas nolēmuma saturs dēļ, kuru nav pieņēmusi Savienības tiesa, kas lemj pēdējā instancē, un par kuru tā tad varētu tikt iesniegta apelācijas sūdzība.

92. Eiropas Savienības Tiesa uzsver, ka no 2003. gada 30. septembra sprieduma *Köbler*⁵¹ un 2015. gada 6. oktobra sprieduma *Târșia*⁵², kā arī no 2017. gada 15. marta sprieduma *Aquino*⁵³ izriet, ka dalībvalsts ārpuslīgumiskā atbildība var tikt izraisīta tikai ar nolēmumu, kas pieņemts pēdējās instances tiesā. Tādēļ nevienu prasību par ārpuslīgumisko atbildību nevarot vērst pret tādu iestādi kā Eiropas Savienības Tiesa saistībā ar spriedumu, kas nav ticis pasludināts pēdējā instancē, jo to ir bijis iespējams mainīt, izmantojot pārsūdzības līdzekļus.

93. Eiropas Savienības Tiesa arī apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumu, ka tās prasībā bija norādīts uz nopietniem tiesu iestāžu darbības traucējumiem. Proti, prasītājas apgalvotais pārkāpums attiecās uz sprieduma saturu, kas ticis izlabots apelācijas posmā Tiesā.

2. Mans vērtējums

94. Iesākumā ir jāprecizē, pirmkārt, ka *Guardian Europe* prasība par zaudējumu atlīdzību ir balstīta uz Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra sprieduma 104.–106. punktā izklāstītajiem motīviem attiecībā uz to, ka Komisija nav pārkāpusi nediskriminācijas principu. Proti, šo pamatojumu *Guardian Industries* un *Guardian Europe* kritizēja savas 2012. gada 10. decembra apelācijas sūdzības pamatā, ko Tiesa apmierināja ar 2014. gada 12. novembra spriedumu *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija⁵⁴.

95. Otrkārt, no minētā sprieduma motīvu daļas izriet, ka Tiesa ir atcēlusi Vispārējās tiesas nolēmumu šajā jautājumā, pamatojoties uz to, ka tā nebija ievērojusi pastāvīgās judikatūras principus⁵⁵. Attiecīgi tā uzskatīja, ka nav vajadzības lemt par *Guardian Europe* izvērīto iebildumu, kas attiecas uz pamatojuma nesniegšanu minētajā nolēmumā⁵⁶.

⁵¹ C-224/01, EU:C:2003:513.

⁵² C-69/14, EU:C:2015:662.

⁵³ C-3/16, EU:C:2017:209.

⁵⁴ C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 66. punkts.

⁵⁵ Skat. spriedumu, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 65. punkts, un it īpaši atsauci uz 61. un 62. punktu), kas jāsaskaņo ar ģenerāladvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] secinājumiem lietā *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:272, 38. un 65. punkts), kurā tika uzsvērts, ka apstrīdētais Komisijas lēmums ir jauninājums salīdzinājumā ar tās ierasto praksi un Tiesas judikatūru.

⁵⁶ Skat. spriedumu, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 66. punkts).

96. Tieši šajā kontekstā ar sesto apelācijas sūdzības pamatu *Guardian Europe* pārmet, ka pārsūdzētā sprieduma 122. un 123. punktā ir nopriests, ka Savienības atbildība nevar iestāties Vispārējās tiesas pieļautās kļūdas dēļ, jo to labojusi Tiesa, pateicoties pārsūdzības līdzekļu izmantošanai.

97. Tādējādi Tiesa būtībā tiek aicināta lemt par nosacījumiem, ar kādiem ir jāisteno LESD 340. pantā paredzētais princips, ka Savienība atlīdzina kaitējumu, ko nodarījusi kāda no tās iestādēm, pildot tiesas spriešanas funkcijas. *Guardian Europe* prasībai ir vēl nebijis raksturs, jo tā attiecas nevis uz apstākļiem, kādos kāda no Savienības tiesām ir pildījusi savas funkcijas, bet gan uz rezultātu, proti, šīs tiesas pieņemtā nolēmuma saturu⁵⁷.

98. Proti, attiecībā uz apstākļiem, kādos tiek veikta tiesas spriešanas darbība, it īpaši gadījumos, kad tiek pārsniegts saprātīgs lietas izspriešanas termiņš, Tiesa ir nopriedusi, ka prasība par zaudējumu atlīdzību “ir efektīvs un vispārpiemērojams tiesību aizsardzības līdzeklis, ar kuru šāds pārkāpums var tikt atzīts”⁵⁸. Pieņemtā atbildības režīma pamatā ir objektīva atbildība, kas izriet no konstatējuma, ka lietas izspriešanas ilgums ir bijis pārāk liels, ņemot vērā lietas iezīmes⁵⁹.

99. Runājot par tiesas funkcijām, lai gan Tiesa jau ir izskatījusi jautājumu par atbildību, kas iestājas tādēļ, ka kāda tiesa ir pārkāpusi Savienības tiesības, tas attiecas tikai uz valstu tiesām⁶⁰. Tādējādi šīs apelācijas ietvaros Eiropas Savienības Tiesai tagad ir jādefinē apstākļi, kādos var iestāties Savienības atbildība, ja šāds pārkāpums izriet no Vispārējās tiesas sprieduma.

100. Pārsūdzētā sprieduma 123. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka prasītājam pieejamo tiesību aizsardzības līdzekli, proti, apelācijas, izmantošana ir ļāvusi labot Vispārējās tiesas 2012. gada 27. septembra spriedumā pieļauto kļūdu. Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 122. un 124. punkta, Vispārējā tiesa ir devusi priekšroku atbildības principam, kas balstīts nevis uz tiesas aktā pieļautās kļūdas cēloņa izvērtējumu, bet gan uz tiesu sistēmas, kuras organizācija ir tieši paredzēta pirmajos nolēmumos pieļauto kļūdu labošanai, pareizas darbības izvērtējumu.

101. Šāds priekšstats par Savienības atbildības iestāšanos saistībā ar tiesas spriešanas darbību, kas liek noskaidrot, vai tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir tikuši izmantoti un vai tie ir ļāvuši nodrošinājuši efektīvu tiesību aizsardzību tiesā personām, kuru tiesības izriet no Savienības tiesībām, manuprāt, var tikt skaidri izsecināts no 2016. gada 28. jūlija sprieduma lietā *Tomášová*⁶¹.

102. Proti, tieši minētajā spriedumā Tiesa atbild uz jautājumu, kādos apstākļos attiecīgā dalībvalsts var tikt saukta pie atbildības par Savienības tiesību pārkāpumu, kas izriet no tādas tiesas nolēmuma, kas nav augstākā tiesa⁶².

⁵⁷ Jautājums tika izvirzīts tikai saistībā ar 2003. gada 30. septembra spriedumu *Köbler* (C-224/01, EU:C:2003:513). Skat. Austrijas Republikas apsvērumu un Apvienotās Karalistes valdības argumentu, kuri izklāstīti attiecīgi minētā sprieduma 21. un 28. punktā un par kuriem Tiesa neuzskatīja par vajadzīgu izteikties. Šajā jautājumā skat. komentāru par minēto spriedumu, Rostane, M., “Chronique de jurisprudence du Tribunal et de la Cour de justice des Communautés européennes, Institutions et ordre juridique communautaire, Primauté du droit communautaire”, *Journal du droit international (Clunet)*, LexisNexis, Parīze, 2004. gada aprīlis, Nr. 2, 552.–559. lpp., un Adida-Canac, H., “L’erreur du juge: entre réparation, indemnisation et responsabilité”, *Recueil Dalloz*, Dalloz, Parīze, 2009, Nr. 19, 1288.–1297. lpp., it īpaši 1295. lpp. un 72. zemsvītras piezīme.

⁵⁸ Spriedums, 2013. gada 26. novembris, *Groupe Gascogne*/Komisija (C-58/12 P, EU:C:2013:770, 82. punkts).

⁵⁹ Skat. Bonichot, J-C., minēts iepriekš, it īpaši 686. lpp.

⁶⁰ Skat. it īpaši spriedumus, kas minēti šo secinājumu 101., 106. un 107. punktā, kā arī spriedumu, 2015. gada 9. septembris, *Ferreira da Silva e Brito* u.c. (C-160/14, EU:C:2015:565, 46. un nākamie punkti).

⁶¹ C-168/15, EU:C:2016:602.

⁶² Skat. spriedumu, 2016. gada 28. jūlijs, *Tomášová* (C-168/15, EU:C:2016:602, 11. punkts, 15. punkta 2. apakšpunkts un 16. punkts).

103. Tiesa vispirms atgādināja, ka valsts atbildības par privātpersonām radītajiem zaudējumiem, pieļaujot Savienības tiesību pārkāpumu, kurā tā ir vainojama, princips, kas ir piemērojams visos pārkāpuma gadījumos neatkarīgi no tā, kura valsts iestāde ir pieļāvusi šo pārkāpumu, ar zināmiem nosacījumiem ir piemērojams arī tad, ja aplūkotais pārkāpums izriet no tādas valsts tiesas nolēmuma, kura lietu izskata pēdējā instancē⁶³.

104. Tālāk Tiesa aicināja iesniedzējtiesu pārbaudīt, vai strīdīgie nolēmumi, ko pieņēmusi *Okresný súd Prešov* (Prešovas rajona tiesa, Slovākija), tikuši pieņemti pēdējā instancē⁶⁴.

105. Visbeidzot Tiesa pamatoti norādīja, ka “dalībvalsts atbildība par privātpersonām nodarītu kaitējumu Savienības tiesību pārkāpuma dēļ, kas radīts ar valsts tiesas nolēmumu, var rasties *tikai* tad, ja šo nolēmumu pieņem šīs dalībvalsts tiesa, kura izskata lietu pēdējā instancē [..]”⁶⁵.

106. Tādējādi, manuprāt, 2016. gada 28. jūlija spriedums lietā *Tomášová*⁶⁶ novērš neskaidrības par tvērumu, kas atzīstams lietas dalībnieku minētajiem spriedumiem, kuri attiecās tikai uz augstāko tiesu nolēmumiem, it īpaši 2003. gada 30. septembra spriedumam *Köbler*⁶⁷, kurā ir noteikts, ka “princips, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir pienākums atlīdzināt privātpersonām nodarītu kaitējumu, pārkāpjot Kopienu tiesības, par ko dalībvalstis ir vainojamas, ir piemērojams arī gadījumos, kad attiecīgais pārkāpums izriet no pēdējās instances tiesas nolēmuma, ja pārkāptā tiesību noteikuma mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām, pārkāpums ir pietiekami būtisks un pastāv tieša cēloņsakarība starp šo pārkāpumu un privātpersonām nodarīto kaitējumu. Lai noteiktu, vai pārkāpums ir pietiekami būtisks gadījumā, kad attiecīgais pārkāpums izriet no šāda nolēmuma, kompetentajai valsts tiesai, ņemot vērā tiesas funkciju specifiku, ir jānoskaidro, vai attiecīgais pārkāpums ir acīmredzams”⁶⁸.

107. Lai gan 2003. gada 30. septembra sprieduma *Köbler*⁶⁹ tvērums tika precizēts 2006. gada 13. jūnija spriedumā *Traghetti del Mediterraneo*⁷⁰, pēdējā minētā sprieduma 36. punkta redakcija joprojām varētu radīt šaubas⁷¹, it īpaši tāpēc, ka Tiesa pārformulējusi prejudiciālo jautājumu par tiesu atbildību to tiesas spriešanas darbības dēļ, neatkarīgi no tā, vai tas būtu pēdējā instancē vai ne⁷².

⁶³ Skat. spriedumu, 2016. gada 28. jūlijs, *Tomášová* (C-168/15, EU:C:2016:602, 18.–20. punkts un tajos minētā judikatūra).

⁶⁴ Skat. spriedumu, 2016. gada 28. jūlijs, *Tomášová* (C-168/15, EU:C:2016:602, 21. punkts).

⁶⁵ Spriedums, 2016. gada 28. jūlijs, *Tomášová* (C-168/15, EU:C:2016:602, 42. punkta 1) apakšpunkts), mans izcēlums.

⁶⁶ C-168/15, EU:C:2016:602.

⁶⁷ C-224/01, EU:C:2003:513. Šajā ziņā skat. Simon, D., “La responsabilité des États membres en cas de violation du droit communautaire par une juridiction suprême (à propos de l’arrêt Köbler, CJCE, 30 sept. 2003, aff. C-224/01)”, *Revue Europe*, LexisNexis, Parīze, 2003, Nr. 11, 3.–6. lpp., it īpaši 4. lpp., kurā norādīts, ka “[sprieduma] pamatojums nenodala divas atsevišķas izpausmes, kas varētu būt nodalītas: no vienas puses, [...] nosaka principu par atbildību tiesas nolēmuma rezultātā un, no otras puses, [...] pamato, ka šī atbildība iestājas arī augstāko tiesu spriedumu gadījumā. Otrais apsvērums Tiesas skatījumā ir būtisks *a fortiori*”. Skat. arī jautājumus, ko pauž Huglo, J.-G., “La responsabilité des États membres du fait des violations du droit communautaire commises par les juridictions nationales: un autre regard”, *Gazette du Palais*, Lextenso Éditions, IsileMulino, 2004, Nr. 164, 34.–40. lpp., kā arī Beutler, B., “State Liability for Breaches of Community Law by National Courts: Is the Requirement of a Manifest Infringement of the Applicable Law an Insurmountable Obstacle?”, *Common Market Law Review*, Kluwer Law International, Alfenreina, 2009, 46. sēj., Nr. 3, 773.–804. lpp., it īpaši 789. lpp., ko ģenerālvokāts N. Vāls [*N. Wahl*] citē secinājumos lietā *Tomášová* (C-168/15, EU:C:2016:260, 15. zemsvītras piezīme).

⁶⁸ Skat. minētā sprieduma 59. punktu.

⁶⁹ C-224/01, EU:C:2003:513.

⁷⁰ C-173/03, EU:C:2006:391, 30.–32. punkts.

⁷¹ 36. punkts ir izteikts šādā redakcijā: “Kā to norādījis ģenerālvokāts savu secinājumu 52. punktā, šādos apstākļos, izslēdzot jebkādu valsts atbildību sakarā ar faktu, ka Kopienu tiesību pārkāpums radies tiesas veiktas tiesību normu interpretācijas dēļ, pēc būtības jēgu zaudētu pats princips, ko Tiesa noteikusi iepriekš minētajā [2003. gada 30. septembra] spriedumā *Köbler* [(C-224/01, EU:C:2003:513)]. Šāds vērtējums ir vēl jo vairāk spēkā tiesas, kas pieņem nolēmumu pēdējā instancē, gadījumā, kurai valsts līmenī ir jānodrošina vienota tiesību normu interpretācija.” Mans izcēlums.

⁷² Skat. spriedumu, 2006. gada 13. jūnijs, *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2006:391, 24. punkts), salīdzinot ar ģenerālvokāta F. Ležer [*P. Léger*] secinājumiem lietā *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2005:602, 39. punkts).

108. Princips, ka iepriekš jāizsmel citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kuru 2016. gada 28. jūlija spriedums *Tomášová*⁷³ precizē, lai dalībvalsts atbildības iestāšanos attiecinātu tikai uz gadījumiem, kad pēdējās instances tiesai ir jānodrošina Savienības tiesību piemērošana, un attiecīgā gadījumā, ja pastāv šaubas, jāvēršas Eiropas Savienības Tiesā saskaņā ar LESD 267. pantu, izriet no konstatējuma par “tiesu varas būtisko lomu privātpersonu tiesību, kas izriet no Savienības tiesību normām, aizsardzībā un apstākļa, ka tiesa, kura izlemj lietu pēdējā instancē, pēc definīcijas ir pēdējās instances tiesa, kurā privātpersonas var atsaukties uz tiesībām, kuras tām piešķirtas Savienības tiesībās”⁷⁴.

109. Šis princips, kura pamatā ir tiesiskās aizsardzības līdzekļu esamība, ir pielāgots arī tiesas spriešanas darbības specifikai un tiesiskās drošības leģitīmām prasībām, kas liek noteikt robežas attiecībā uz tādas atbildības iestāšanos, kura izriet no tiesas nolēmuma satura⁷⁵.

110. Attiecīgi, tā kā tiesiskās aizsardzības līdzekļu organizācija cenšas aizsargāt privātpersonu tiesības, kas izriet no tiesību normām, it īpaši Savienības tiesību normām, pārsūdzība tiesā ir piemērots līdzeklis, lai labotu pirmās instances tiesas pieļautās kļūdas⁷⁶. Citiem vārdiem sakot, ir svarīgi nošķirt kļūdas dzēšanu, ko var pieprasīt jebkura puse, kas uzsāk tiesvedību, no atlīdzināšanas par tiesību, kas izriet no Savienības tiesībām, pārkāpumu, ko vairs nevar labot vai kas nevar tikt “izlabots [pārsūdzēts]”⁷⁷ tādēļ, ka nav veikta tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošana, kas ir vienīgais iespējamais pamats zaudējumu atlīdzināšanas prasībai⁷⁸.

111. Vai šis princips būtu jāattiecina vienīgi uz dalībvalstu atbildības iestāšanos, ko izraisa Savienības tiesību pārkāpums? Citiem vārdiem sakot, vai Vispārējās tiesas specializācija un Savienības tiesību sistēmas struktūra, kā noteikts LES 19. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa kopā ar Tiesu nodrošina to, ka tiek ievērots tiesiskums Līgumu interpretēšanā un piemērošanā, pamato izņēmumu no šī principa?

112. Es tā nedomāju. Proti, ja tiesu sistēmā, kura ir iedibināta ar Līgumiem un kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību interpretācijas konsekveci un vienotību⁷⁹, Vispārējā tiesa nodrošina pilnīgu Savienības tiesību piemērošanu, kā arī attiecīgo personu no Savienības tiesībām izrietošo tiesību aizsardzību tiesā⁸⁰, pats fakts, ka pastāv iespēja iesniegt apelācijas

⁷³ C-168/15, EU:C:2016:602.

⁷⁴ Skat. spriedumu, 2016. gada 28. jūlijs, *Tomášová* (C-168/15, EU:C:2016:602, 20. punkts un tajā minētā judikatūra, it īpaši spriedums, 2006. gada 13. jūnijs, *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2006:391, 31. punkts)).

⁷⁵ Skat. spriedumu, 2006. gada 13. jūnijs, *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2006:391, 32. punkts).

⁷⁶ Šajā nozīmē skat. 19. zemsvirtras piezīmi ģenerālvokāta F. Ležē secinājumos lietā *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2005:602): “Turklāt, kā es to jau uzsvēru savos secinājumos iepriekš minētajā lietā *Köbler* [(C-224/01, EU:C:2003:207, 38. punkts)], ja, nepastāvot iespējai celt prasību pret augstākās instances tiesas spriedumu, prasība par valsts atbildību ir vienīgais tiesību aizsardzības līdzeklis, kas atļauj *in ultima ratio* garantēt, ka tiek atjaunotas pārkāptās tiesības, un, visbeidzot, atbilstošā līmenī nodrošināt efektīvu tiesas aizsardzību tām tiesībām, kuras personām piešķir Kopienas tiesības, tas tomēr nav tāpat parasto tiesu pieņemto spriedumu gadījumā, jo par tiem var iesniegt apelācijas sūdzības.”

⁷⁷ Termins, kas ņemts tostarp no 2018. gada 24. oktobra sprieduma XC u.c. (C-234/17, EU:C:2018:853, 58. punkts).

⁷⁸ Par dažādiem atlīdzības veidiem skat. ģenerālvokāta N. Vāla [N. Wahl] secinājumus apvienotajās lietās Eiropas Savienība/*Gascogne Sack Deutschland* un *Gascogne* (C-138/17 P un C-146/17 P, EU:C:2018:620, 84. punkts).

⁷⁹ Skat. atzinumu 2/13, 2014. gada 18. decembris, (EU:C:2014:2454, 174. punkts), un spriedumu, 2018. gada 24. oktobris, XC u.c. (C-234/17, EU:C:2018:853, 39. punkts).

⁸⁰ Jāuzsver, ka, kopš stājies spēkā Nicas līgums, ar kuru īstenota nozīmīga tiesu sistēmas reforma, Vispārējās tiesas pilnvaras ir ievērojami paplašinātas. Saskaņā ar LESD 256. panta 1. punktu Vispārējās tiesas kompetencē ir izskatīt gandrīz visas prasības, izņemot galvenokārt prasības sakarā ar pienākumu neizpildi. Saskaņā ar Van Raepenbusch, S., minēts iepriekš, 4. punkts, 14. lpp., un 62. punkts, 72. lpp., šīs reformas rezultātā Vispārējā tiesa kļuvusi “par istu vispārējo administratīvo tiesu”.

sūdzību Tiesā, lai atceltu Vispārējās tiesas nolēmumus Savienības tiesību pārkāpuma dēļ, ir pietiekams, lai pielīdzinātu šo tiesu iestādi jebkurai citai dalībvalsts tiesai, kas nelemj pēdējā instancē⁸¹.

113. Proti, tāpat kā valstu tiesas, Vispārējā tiesa lemj “pirmā”⁸², jo tā ir paredzēta, lai risinātu jaunus Savienības tiesību jautājumus, par kuriem tajā vērsas vispirms, vai arī lai pielāgotu Tiesas apstiprinātos risinājumus dažādām situācijām.

114. Taču būtiska atšķirība, kas izriet no salīdzinājuma ar valstu sistēmām, ir tāda, ka Vispārējai tiesai nav mehānisma, kas būtu līdzvērtīgs lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu gadījumā, ja rodas jaunas problēmas vai šaubas par Tiesas judikatūras tvērumu. Tas taču ir bijis izšķirošais faktors, izstrādājot atbildības sistēmu pēdējās instances tiesām, uz kurām gulstas pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu⁸³. Tiesa pat atsaucās uz šo prejudiciālā nolēmuma procedūru kā Savienības “tiesu sistēmas stūrakmeni”⁸⁴. Tādējādi šī konkrētā procedūra daļēji attaisno to, ka dalībvalstu atbildības režīms un Savienības atbildības režīms nav uzskatāmi par pilnīgi paralēliem⁸⁵.

115. Šis apstākļi liek uzsvērt arī to, cik grūti ir novērtēt, vai Vispārējā tiesa ir pārkāpusi Savienības tiesības, lai gan šajā jautājumā pastāv iedibinātā judikatūra. Proti, pastāvīgās judikatūras nepiemērošana var izrietēt no apstākļa, ka ir konstatēti atšķirīgie faktiskie apstākļi vai atšķirības novērtējumā, vai arī no nepieciešamības ierosināt izmaiņas minētajā judikatūrā, pat ja tas nav skaidri redzams no grozītā nolēmuma.

116. Šī novērtējuma brīvība, kas veido tiesas funkcijas būtību⁸⁶ un judikatūras dinamiku, ir ierobežota ar pienākumu norādīt pamatojumu, kas ir stingrāks gadījumā, ja runa ir par pagriezieni [judikatūrā], neatkarīgi no tā, kurā līmenī tiesa lemj. Tā sniedz būtisku pamatu tam, lai atbildības iestāšanās nosacījumi netiktu grozīti tādēļ, ka tiesas spriešanas funkciju pilda tiesa, kas nav pēdējās instances tiesa, pat ja vēlāk augstākas instances tiesa anulēs lēmumu kļūdas tiesību piemērošanā dēļ⁸⁷.

117. Šis pieejas apšaubīšana nozīmētu, ka tiktu radītas iegūtās tiesības uz pastāvīgo judikatūru, kas būtu pretrunā principam, kuru tostarp ir noteikusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa⁸⁸.

⁸¹ Skat. LESD 256. pantu (bijušais EKL 225. pants, kas izveidots, ar Māstrihtas līgumu grozot agrāko EEKL 168.A pantu), kā arī Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu, kurā noteikts, ka “apelācijas sūdzības Tiesai iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tās pamatojas uz to, ka Vispārējā tiesa nav bijusi kompetenta, pārkāpusi reglamentu, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, kā arī pārkāpusi Savienības tiesību aktus”.

⁸² Attiecībā uz valstu tiesām skat. Van Raepenbusch, S., minēts iepriekš, 2. punkts, 12. lpp.

⁸³ Skat. spriedumu, 2006. gada 13. jūnijs, *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2006:391, 32. punkts), salīdzinot ar ģenerālvokāta F. Ležē secinājumiem lietā *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2005:602, 70.–75. punkts), un spriedumus, 2017. gada 15. marts, *Aquino* (C-3/16, EU:C:2017:209, 31.–34. punkts), kā arī 2018. gada 4. oktobris, Komisija/Francijs (Priekšnodoklis par ienākumiem no kapitāla un kustamas mantas) (C-416/17, EU:C:2018:811, 108. un 109. punkts).

⁸⁴ Skat. atzinumu 2/13, 2014. gada 18. decembris, (EU:C:2014:2454, 176. punkts), un spriedumu, 2018. gada 24. oktobris, XC u.c. (C-234/17, EU:C:2018:853, 41. punkts).

⁸⁵ Šajā nozīmē skat. ģenerālvokāta F. Ležē secinājumus lietā *Köbler* (C-224/01, EU:C:2003:207, 94. punkts).

⁸⁶ Skat. spriedumu, 2006. gada 13. jūnijs, *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2006:391, 34. punkts).

⁸⁷ Kā piemēru iemesliem, kuru dēļ tiesas darbībā var tikt pieļautas interpretācijas kļūdas, skat. spriedumu, 2006. gada 13. jūnijs, *Traghetti del Mediterraneo* (C-173/03, EU:C:2006:391, 35. punkts).

⁸⁸ Skat. attiecībā uz paziņojumu par to, ka nepastāv iegūtās tiesības uz pastāvīgo judikatūru, ECT, 2008. gada 18. decembris, *Unédic* pret Franciju (CE:ECHR:2008:1218JUD002015304, 74. punkts), kā atgādināts rīkojumā, 2010. gada 13. jūlijs, *Allen* u.c./Komisija (F-103/09, EU:F:2010:88, 49. punkts). Skat. arī ceļvedi par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. pantu, tiesības uz taisnīgu tiesu (civillietu daļa), kas atjaunināts 2018. gada 31. decembrī, pieejams šajā tīmekļvietnē: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_ENG.pdf (279. punkts).

118. Līdz ar to, tāpat kā daudzos valstu atbildības režīmos saistībā ar tiesas spriešanas darbību⁸⁹, nav iemesla atkāpties no loģikas, kas izriet no tiesiskās aizsardzības līdzekļu esamības un kas ir cieši saistīta ar saprātīgu lietas izspriešanas termiņu ievērošanu. Šajā ziņā uzskatu, ka tieši termiņš, kurā tika pieņemts pārskatītais nolēmums, un attiecīgajā gadījumā labotais Savienības tiesību pārkāpums ir atbildību izraisošie faktori, nevis pieļautā kļūda tiesību piemērošanā.

119. Šajos apstākļos un ņemot vērā apelācijas sūdzības priekšmetu, es uzskatu, ka par neiedarbīgu ir uzskatāms *Guardian Europe* izvirzītais arguments, kas liktu atzīt, ka Savienības atbildības sistēma saistībā ar Vispārējās tiesas pieņemtajiem nolēmumiem ir atkarīga no to apstākļu noteikšanas, kādos šī sistēma būtu vai nebūtu piemērojama Tiesai, kas ir atbildīga par tiesas kontroli, ja tiesiskās aizsardzības līdzekļu iznākums nav bijis labvēlīgs pusei, kas tos izmantojusi⁹⁰.

120. Attiecībā uz pēdējo *Guardian Europe* izteikto kritiku par pārsūdzētā sprieduma 124. punktu es uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir pareizi lēmusi, ka vajadzētu atrunāt gadījumus, kuros tiktu konstatēts, ka apstākļi, kādos galu galā tika istenota no Savienības tiesību normām privātpersonām izrietošo tiesību aizsardzība, ir radījuši tām kaitējumu. Tas tā varētu būt gadījumā, kā jau minēts, kad pārmērīgi ilgas tiesvedības gadījumā⁹¹ vai jebkāda cita tiesu sistēmas darbības traucējuma gadījumā, piemēram, ja tas ir kavējis tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanu. Tam noteikti jābūt objektīvam darbības traucējumam, jo gadījumā, ja tiek pieņemts nolēmums, kas varētu tikt pārsūdzēts, būtiskas nepilnības tiesas funkcijas izpildē, kas rada risku, ar kuru attiecīgā persona nevar saprātīgi rēķināties, ir pamats atcelt nolēmumu, kurā pieļauts pārkāpums⁹².

121. Konkrētajā gadījumā *Guardian Europe*, pamatojot savu prasību par zaudējumu atlīdzību, ir norādījusi tikai uz acīmredzamu Tiesas judikatūras neievērošanu, kas iepriekš minēto iemeslu dēļ nav pietiekami, lai konstatētu darbības traucējumus. Tādējādi *Guardian Europe* izteiktajai kritikai par pārsūdzētā sprieduma 124. punktā Vispārējās tiesas pieņemto lēmumu nevar piekrist.

⁸⁹ Pārskatam par dažu dalībvalstu tiesību aktiem un judikatūru skat. Guinchard, S., “Responsabilités encourues pour fonctionnement défectueux du service public de la justice”, *Répertoire de procédure civile, Encyclopédie juridique Dalloz*, Dalloz, Parīze, 2018. gada janvāris, 34. punkts, salīdzinot ar ģenerāladvokāta F. Ležē sniegto izklāstu secinājumos lietā *Köbler* (C-224/01, EU:C:2003:207, 77. un nākamie punkti). Attiecībā uz Itālijas tiesību aktiem skat. arī spriedumu, 2011. gada 24. novembris, Komisija/Itālija (C-379/10, nav publicēts, EU:C:2011:775). Attiecībā uz Francijas pozitīvajām tiesībām būtu jānorāda, ka Tiesu iekārtas kodeksa [*code de l'organisation judiciaire*] L. 141-1. pantā ir paredzēts, ka valsts atbildības iestāšanos izraisa tikai smags pārkāpums vai atteikums spriest tiesu. Kopš 2001. gada Francijas Kasācijas tiesa [*Cour de cassation*] dod priekšroku objektīvam pārkāpuma jēdzienam, proti, “smagu pārkāpumu veido jebkura nepilnība, ko raksturo fakts vai fakta virkne, kas atspoguļo valsts tiesu iestāžu nespēju pildīt uzticētos uzdevumus” (2001. gada 23. februāris, plenārā sēde, Nr. 99-16.165 (Biļetens 2001, plenārā sēde, Nr. 5, 10. lpp.)). Turklāt saskaņā ar Francijas Kasācijas tiesas pastāvīgo judikatūru, “valsts tiesu iestāžu nespēja pildīt uzticētos uzdevumus [var] tikt novērtēta tikai tiktāl, ciktāl tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošana nav ļāvusi novērst apgalvotos darbības traucējumus” (spriedumi, 2003. gada 6. maijs, 1. Civillietu palāta, Nr. 01-02.543 (biļetens Nr. 2003, I, Nr. 105, 82. lpp.), 2010. gada 4. novembris, 1. Civillietu palāta, Nr. 09-15.869 (biļetens Nr. 2010, I, Nr. 223), un 2018. gada 5. septembris, 1. Civillietu palāta, Nr. 17-21.206 (FR:CCASS:2018:C100793)). Attiecībā uz administratīvajām tiesām Francijas Valsts padome [*Conseil d'État*] ir ieviesusi sistēmu, kas ir diezgan līdzīga likumā paredzētajai atbildībai saistībā ar tiesas spriešanu. Tā iestājas tikai gadījumā, kad ir pieļauts smags pārkāpums, kas nedrīkst izrietēt no galīga tiesas nolēmuma satura (spriedums, 1978. gada 29. decembris, *Darmont*, Nr. 96004, publicēts Krājumā). Ir ieviests īpašs režīms, kas ļauj izraisīt valsts atbildības iestāšanos par nepamatotu tiesvedības ilgumu administratīvajās tiesās, un tam nav nepieciešama smaga pārkāpuma esamība (spriedums, 2002. gada 28. jūnijs, *ass.*, *Garde des sceaux, ministre de la Justice* pret *Magiera*, Nr. 239575, publicēts Krājumā).

⁹⁰ Pilnības labad var norādīt, ka Tiesa jau ir izskatījusi jautājumu par šāda tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošanu, lemjot par apelācijas sūdzību, kas bija iesniegta par 2018. gada 23. janvāra rīkojumu *Campailla*/Eiropas Savienība (T-759/16, nav publicēts, EU:T:2018:26), tomēr tai nebija jālemj par tiesību jautājumu, kas attiecas uz nosacījumiem, ar kādiem iestājas Savienības atbildība saistībā ar Tiesas pasludinātu nolēmumu (skat. minētā rīkojuma 33. un nākamās punktus). Proti, Tiesa apstiprināja prasības par zaudējumu atlīdzību nepieņemamību un norādīja, ka attiecīgie apelācijas sūdzībā kritizētie motīvi ir sniegti tikai pilnības labad, 2018. gada 7. augusta rīkojums *Campailla*/Eiropas Savienība (C-256/18 P, nav publicēts, EU:C:2018:655, 43., 46. un 47. punkts).

⁹¹ Skat. īpaši šajā konkrētajā gadījumā spriedumu, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 20. punkts).

⁹² Piemēram, tie var būt gadījumi, kad ir pārkāptas tiesības uz aizstāvību, nav ievērots sacīkstes princips, pamatojums nav norādīts vai pamatojums liecina par tiesas neobjektivitāti.

122. No iepriekš minētā izriet, ka sestais pamats ir jānoraida.

VI. Par tiesāšanās izdevumiem

123. Tā kā lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem, kas radušies šajā apelācijas tiesvedībā, pieņemšana ir jāatliek.

VII. Secinājumi

124. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai nospriest šādi:

- 1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2017. gada 7. jūnija spriedumu *Guardian Europe /Eiropas Savienība* (T-673/15, EU:T:2017:377), ciktāl Vispārējā tiesa noraidīja *Guardian Europe Sàrl* prasību, pamatojoties uz to, ka tā nav cietusi nekādu peļņas zudumu tādēļ, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi saprātīgu lietas izspiešanas termiņu un Komisija ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu savā 2007. gada 28. novembra Lēmumā C(2007) 5791, galīgā redakcija, par procesu saskaņā ar [LESD 101.] pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/39165 – Lokšņu stikls).
- 2) Pārējā daļā apelācijas sūdzību noraidīt.
- 3) Pretapelācijas sūdzību noraidīt.
- 4) Nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai.
- 5) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.